

W SZPITALU.

(Z NEKRASOWA).

Otóż i szpital. Świecąc, rozespany
Wskazał nadzorca ciemny kąt u ściany,
Gdzie kończył życie samotnej niedoli
Autor biędny—ciężko i powoli...
Myśmy mu wszyscy z cicha wyrzucali,
Czemu, gdy popadł w długi, przy chorobie,
Mając przyjaciół, nie dał znać o sobie;
Lecz tu się schronił w tój posepnej sali?

„Cóż mi za smutek?”—zartując odrzeczę;
I tu w szpitalu, życie dość swobodne,
Na postrzeżeniach spokojnie czas ciecze,
Nie jedno tutaj oka mistrzów godne.
Spójrzcie na tego w pobliżu subiekta,
Najwyszukańsze układa projekta;
Pragnie je w życie puścić co najprędzej,
Tylko mu brakło jednego—pieniędzy...
Bo gdyby nie to, w pomysłach szczęśliwy,
Dawnoby perły wyciskał z pokrzywy;
Synął też łaską w mój ubogi kątek:
Milion obiecał dać mi na początek!

„Albo ten stary aktor wysłużony,
Co tutaj jeszcze z losem się kramarzy,..
Niekontent z ludzi, o swych rolach marzy
I dwuwierszami przepłata androny.
Z resztą czupurny, gadatliwy, miły;
Szkoda że zasnął (albo umarł może?)

Dziwactwa jego wasby ubawiły...
 A cóż i tamto milczy coś nieboże,
 Numer dziewiąty... Tęskny, czeka żony,
 On ją w gorączce widzi uniesiony;
 We śnie, na jawie ciągle we frasunkach,
 Marzy o domu, dzieciach, pocałunkach,
 I zamiast żony, swe szpitalne chusty,
 W szale chciwemi pochwytuje usty!...
 Nie budź się biédny! umrzesz w zapomnieniu,
 Nie zamknie oczu twoich dłoń kochana,
 Oto nas jutro stróż obchodząc z rana,
 Tym którzy zmarli, w kolejnym sprawdzeniu,
 Oczy przyciśnie, narzuci całuny;
 I znów pod liczbą, a może bez trumny,
 Rzucą nas dalej, z szpitala do dołu...
 Nie nieście takiéj wieści jego siolu;
 Bo żona z sercem trafi do szpitala,
 Ale czy znajdzie, gdzie mąż, gdzie mogiła?
 Chociażby całą stolicę zburzyła,
 Czy pozna piasek, co mu pierś przywała?

„Zaszło tu kiedyś straszliwe zdarzenie:
 Ze wsi przyjechał ojciec szukać syna,
 Lecz wszędzie obcy jęk, albo milezienie...
 Długo tak chodził w téj nieméj męczarni,
 Aż w końcu stróż mu chłodno przypomina:
 „Nie ma? to lepiej zajrzeć do grabarni”.
 Zachwiał się starzec... lecz o drogę prosi,
 Poszedł tam szukać, gdzie nie ma nadziei:
 Chodzi od trupa do trupa z kolei;
 Drżącemi dłońmi całuny unosi,
 I milcząc w twarze okropne zagląda;
 Lecz syna nie ma, a on syna żąda!
 Nareszcie znalazł... i skarb uroniony,
 Konwulsyjnemi pochwycił ramiony.

„Zresztą nie zawsze śmierć tu tak straszliwa,
 Nie zawsze całun obca dłoń nakrywa;
 Pomnę: raz w nocy oko mi się skłéja,
 A wtém do sali, z głową rozkrwawioną,
 Z twarzą zuchwałą, pięścią zaciśnioną,
 Przyprawdzają starego złodzieja.
 W walce, towarzysz wspólnego cierpienia,
 Głowę mu strzaskał o kratę więzienia.
 Zaciekły, straszny, nie słucha nikogo,
 Drwi lub wymyśla, lub grozi złowrogo.
 Patrzy na niego postugaczka nasza;
 Podchodzi—staje; spojrzął—nie odstrasza.

Przeszło chwil kilka... oczy ich badały,
 Jedno drugiego... I ten zatwardziały,
 Co z raną śmierci, bez siły nadziei,
 Przyszłego życia kresie ostatecznym,
 Jeszcze się miota jak dziki zwierz w kniei:
 Wybuchnął płaczem głośnym i serdecznym...
 Świetlany obraz miłości, hart kruszy
 I płacz ten straszny wydzięra mu z duszy.
 W młodości z sobą znali się oboje,
 A dziś się zeszedli... I wnet ze zbrodniarza
 Stał się barankiem; rzucił groźby swoje,
 Pochylił głowę pod lancet lekarza.
 Modlitwa, obca może długie lata,
 Łagodnie teraz w serce mu kołata.
 Ale napróżno, nie ma dłań pomocy...
 O! nie zapomnę tej straszliwej nocy:
 Kiedy już konał, gdy został bez ducha,
 Kobięta nad nim rozpościęra ręce,
 I dobadując czy żyje, czy słucho,
 Błaga go ciągle w rozpaczy i męce:
 „Żyj, żyj najdroższy!..”

Co miała, sprzedała,
 Na przyzwoite pogrzebanie ciała.
 O, nieszczęśliwa, jakże żyła mało,
 I jakże wiele serce jęj kochało!
 Lecz jakież miłość przyniosła jęj kwiaty,
 Oprócz niedoli i trwożliwej mrzonki?
 W młodości—hańbę, a z starymi laty:
 Rozpacz i przepaść ostatniej rozłąki!

„Jeżeli chcecie, są tu i pisarze.
 Oto spojrzycie na tego młodzieńca,
 Co gruby w ręku zeszytek przekręca,
 I blady, trwożny, spogląda nam w twarze...
 Przyszedł piechotą, zdala, bez obawy:
 Tak miłość sztuki duch młody zapala,
 Przyszedł z nadzieją, ale zamiast sławy,
 Kontent, że znalazł choć ten kąt szpitala!..
 Wszystkim on czytał swe dziecinne twory,
 Zapomniał kaszlu, zapomniał że chory;
 Co było śmiechu nad jego zapałem!..
 Lecz jam się nie śmiał.. o nie!.. ja dumałem...
 Bracia pisarze! w naszym powołaniu,
 Nieodwołalne kryją się wyroki:
 Jeśliby każdy, po własnym zbadaniu,
 Wybrał byt inny, tor nie tak szeroki:
 Prawda—świat na tém skorzystałby wiele,
 Nie miałby nędznych pismaków, pedantów;

Ale powiedcież teraz, przyjaciele,
Któżby mu stworzył Szekspirów i Dantów!
I zanim jeden chwyci palmę w dłonie
Słabszych tysiące w przepaści utonie;
Daremna walka, daremna odwaga,
Bo świat za tryumf ofiary wymaga..."

Tu nasz przyjaciel westchnąwszy głęboko,
Rzucać się zaczął na szpitalnym blichu;
A kiedy łzawe do snu przywarł oko,
Smutni przeczuciem, wyszliśmy pocichu.

Józef z M.

